

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 2024 р.

№ _____

Київ

Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць

Відповідно до статей 1, 5, 6, 32 та 33⁴ Закону України «Про охорону культурної спадщини» Кабінет Міністрів України **п о с т а н о в л я є**:

1. Затвердити Порядок визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць, що додається.

2. Визнати такими, що втратили чинність, постанови Кабінету Міністрів України згідно з переліком, що додається.

3. Встановити, що науково-проектна документація із визначення меж / меж і режимів використання історичних ареалів населених місць, затверджена у встановленому порядку до набрання чинності цієї постанови, зберігає чинність та потребує приведення у відповідність до вимог цієї постанови протягом п'яти років з дня набрання чинності цієї постанови.

4. Міністерству культури та інформаційної політики України забезпечити до 1 січня 2030 року розроблення і затвердження науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж історичних ареалів населених місць, в яких не визначено межі історичних ареалів населених місць.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(МКІП)**

вул. Івана Франка, 19, м. Київ, 01601, тел./факс: (044) 234-70-48, тел. (044) 235-23-78
E-mail: info@mkip.gov.ua, web-site: <http://mkip.gov.ua/> код згідно з ЄДРПОУ 43220275

**Державна регуляторна
служба України**

Міністерство культури та інформаційної політики України відповідно до статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», надсилає на погодження проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць», розроблений на виконання вимог Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» від 28.04.2021 р. № 142-IX, а саме: змін до статті 32 Закону України «Про охорону культурної спадщини».

Додатки: 1. Проект акта на 19 арк.
2. Пояснювальна записка до проекту акта на 7 арк.
3. Аналіз регуляторного впливу на 21 арк.
4. Повідомлення про оприлюднення на 2 арк.

Т. в. о. Міністра

Ростислав КАРАНДЄЄВ

Олена Липкань (044) 272 46 47

СЕД АСКОД Міністерство культури та інформаційної політики України
№ 05/35/2374-24 від 15.03.2024
Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000008C6630006B72A400](#)
Підписувач [Карандєєв Ростислав Володимирович](#)
Дата підписання: [15.03.2024](#)
Дійсний з [13.06.2022 0:00:00](#) по [12.06.2024 23:59:59](#)

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ОПРИЛЮДНЕННЯ
проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання
історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності
на території історичних ареалів населених місць»

Відповідно до статті 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» Міністерство культури та інформаційної політики України повідомляє про оприлюднення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць» (далі – проект Постанови) з метою одержання зауважень і пропозицій до нього від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань.

Проект Постанови розроблено Міністерством культури та інформаційної політики України на виконання вимог Закону України від 28 квітня 2021 р. № 1423–ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин».

Метою прийняття регуляторного акта є затвердження порядку визначення меж і режимів використання територій історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць, процедури розроблення і затвердження науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж / меж та режимів використання історичного ареалу населеного місця, її складу, змісту та порядку внесення змін і надання доступу до науково-проектної документації з визначення меж і режимів використання історичного ареалу населеного місця.

Прийняття проекту Постанови забезпечить:

якісне та професійне розроблення науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж / меж та режимів використання території історичного ареалу населеного місця;

врегулювання обмежень господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць;

встановлення вимог до складу та змісту науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця/ з визначення меж історичного ареалу населеного місця;

ефективний пам'яткоохоронний захист та використання об'єктів нерухомої культурної спадщини та їх територій;

зменшення ризиків втрати об'єктів культурної спадщини.

Проект Постанови оприлюднено шляхом розміщення на [офіційному вебсайті Міністерства культури та інформаційної політики України](#).

Аналіз регуляторного впливу до проекту Постанови оприлюднено шляхом розміщення на [офіційному вебсайті Міністерства культури та інформаційної політики України](#)

Зауваження і пропозиції від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, приймаються протягом місяця з дня оприлюднення проекту Постанови у письмовій та електронній формі за такими адресами:

- Міністерство культури та інформаційної політики України: вул. І. Франка, 19, м. Київ, 01601, E-mail: reading.mkip@gmail.com
- Державна регуляторна служба України: вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, E-mail: inform@drs.gov.ua

Додатки:

- Аналіз регуляторного впливу;
- Проект постанови;
- Пояснювальна записка.

Повідомлення про оприлюднення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць»

Активне

Відповідно до статті 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» Міністерство культури та інформаційної політики України повідомляє про оприлюднення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць» (далі – проект Постанови) з метою одержання зауважень і пропозицій до нього від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань.

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць»

I. Визначення проблеми

Згідно з Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» від 28.04.2021 № 1423-IX внесено ряд змін Закону України «Про охорону культурної спадщини» (далі – Закон), зокрема до статті 32 цього Закону.

Відповідно до частини третьої статті 32 Закону України «Про охорону культурної спадщини» межі та режими використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на територіях історичних ареалів населених місць визначаються у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, відповідною науково-проектною (науково-дослідною) документацією (далі – НПД), яка затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони культурної спадщини або уповноваженими ним органами охорони культурної спадщини.

Історичний ареал населеного місця за правовою природою складає частину населеного місця, що зберегла об'єкти культурної спадщини і пов'язані з ними розпланування та форму забудови, які походять з попередніх періодів розвитку, типові для певних культур або періодів розвитку.

У кожному історичному населеному місці визначається один або більше історичний ареал.

З метою захисту традиційного характеру середовища населених місць вони заносяться до Списку історичних населених місць України.

До затвердження у встановленому порядку НПД з визначення меж і режимів використання історичних ареалів населених місць межі історичного ареалу населеного місця визначаються науково-проектною (науково-дослідною) документацією, що розробляється на замовлення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини.

Науково-проектна (науково-дослідна) документація у сфері охорони культурної спадщини містить просторові дані, метадані та інші елементи, що складають його проектні рішення, і розробляється у формі електронного документа, формат якого встановлюється Кабінетом Міністрів України при визначенні складу та змісту науково-проектної документації у сфері охорони культурної спадщини. Науково-проектну (науково-дослідну) документацію у

сфері охорони культурної спадщини підписує кваліфікованим електронним підписом відповідальна посадова особа розробника документації. У разі якщо у процесі розроблення науково-проектної документації у сфері охорони культурної спадщини проект зазнав змін, такі зміни також засвідчуються кваліфікованими електронними підписами відповідальних осіб, які його розробили. Проект землеустрою, що розроблявся у складі науково-проектної (науково-дослідної) документації у сфері охорони культурної спадщини, підписує сертифікований інженер-землевпорядник, який відповідає за якість робіт із землеустрою.

Забудова територій історичних ареалів населених місць здійснюється відповідно до визначених або встановлених цим Законом режимів використання. Крім того, відповідно до статті 33⁴ Закону склад та зміст науково-проектної (науково-дослідної) документації у сфері охорони культурної спадщини, різновидом якої є НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу населеного місця та меж історичного ареалу населеного місця, встановлюються Кабінетом Міністрів України. Склад зазначених у науково-проектній документації відомостей про об'єкти Державного земельного кадастру має відповідати вимогам Закону України "Про Державний земельний кадастр".

Необхідно зазначити, що постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 318 «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць», яка діяла до прийняття вищезазначених змін, потребує зміни предмета регулювання, оскільки не регулює питання:

- порядку розроблення, затвердження та оприлюднення НПД з визначення меж та режимів історичного ареалу населеного місця;
- складу та змісту НПД з визначення меж та режимів використання території історичного ареалу населеного місця/з визначення меж історичного ареалу населеного місця;
- порядку внесення змін до НПД з визначення меж та режимів використання території історичного ареалу населеного місця;
- порядку надання доступу до НПД з визначення меж та режимів використання історичного ареалу населеного місця.

Наразі, залишається невизначеним чіткий механізм порядку розроблення, затвердження та оприлюднення НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця, а також взаємовідносин між замовником та розробником такої документації. У зв'язку із цим, виникла потреба у врегулюванні питань порядку розроблення, затвердження та оприлюднення НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця/з визначення меж історичного ареалу населеного місця, її складу, змісту та порядку внесення змін і надання доступу до НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу населеного місця.

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	
Держава	+	
Суб'єкти господарювання	+	
У тому числі суб'єкти малого підприємства	+	

Проблема, яку пропонується врегулювати в результаті прийняття акта, не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів.

У сучасному законодавстві є постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року №318 «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць», яка не вирішує зазначену проблему.

II. Цілі державного регулювання

Розроблення акта має на меті врегулювання:

- порядку розроблення, затвердження та оприлюднення НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця;
- порядку розроблення, затвердження та оприлюднення НПД з визначення меж історичного ареалу населеного місця;
- обмеження господарської діяльності на території історичного ареалу населеного місця;
- складу та змісту НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця/з визначення меж історичного ареалу населеного місця;
- порядку внесення змін до НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця;
- порядку надання доступу до НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу населеного місця.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей.

У ході визначення альтернативних способів досягнення встановлених цілей розглянуто наступні:

1. Розроблення проекту акта (забезпечення регулювання);
2. Відсутність регулювання (збереження ситуації яка існує на даний час).
1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Відсутність регулювання (збереження)	Збереження чинного регулювання зазначених питань, відсутність розробленого

ситуації яка існує на даний час)	<p>регуляторного акта та залишення чинною постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 318 «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць» не враховує прийнятих змін предмета регулювання згідно з Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» від 28.04.2021 № 1423-IX, що не дозволить досягти цілей державного регулювання, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - призведе до порушення вимог Закону України «Про охорону культурної спадщини» (ст. 5, 32, 33⁴); - відсутність чіткої процедури розроблення і затвердження НПД з визначення меж історичного ареалу населеного місця; - призведе до підвищеного ризику втрат об'єктів культурної спадщини та порушення традиційного характеру середовища.
<p>Альтернатива 2 Розроблення проекту акта (забезпечення регулювання)</p>	<p>Прийняття регуляторного акта є оптимальним способом вирішення зазначеної проблеми та досягнення цілей державного регулювання, оскільки очікуються наступні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наявність етапів розробка, затвердження та оприлюднення НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця/з визначення меж історичного ареалу населеного місця; - наявність складу та змісту НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця/з визначення меж історичного ареалу населеного місця; - наявність механізму доступу до затвердженої у встановленому порядку НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця; - порядку внесення змін до НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця.

Інші способи є неприйнятними, оскільки вирішення порушеної проблеми

лежить насамперед у правовій площині.

Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

2. Оцінка впливу на сферу інтересів держави.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Відсутність регулювання (збереження ситуації яка існує на даний час)	Вигоди відсутні. Правова неврегульованість через відсутність розробленої НПД та затверджених меж і режимів використання історичних ареалів негативно впливатиме на збереження традиційного характеру середовища історичних населених місць, та об'єктів культурної спадщини, розташованих на цій території, сприятиме хаотичній забудові та втраті розпланування й історичної забудови, які походять з попередніх періодів розвитку поселення.	Витрата коштів бюджету на НПД, яка не зможе бути затверджена та буде відхилена органами охорони культурної спадщини через невідповідність вимогам законодавства.
Альтернатива 2 Розроблення проекту акта (забезпечення регулювання)	Захист культурної спадщини шляхом розроблення якісної та науково-обґрунтованої НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця/ з визначення меж історичного ареалу населеного місця. Збільшення кількості НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця/ з визначення меж історичного ареалу населеного місця та розширення територій її охоплення, що буде затверджена і позитивно вплине на збереженість культурної спадщини*. Врегулювання проблемних	Відсутні у разі забезпечення органами місцевого самоврядування замовлення науково-проектної документації із визначення меж і режимів використання історичних ареалів населених місць. У разі не вжиття заходів органами місцевого самоврядування щодо реалізації положень акта можливі додаткові витрати щодо замовлення НПД із визначення меж території історичних ареалів з Державного бюджету України та/або інших коштів незаборонених чинним законодавством.

	питань щодо збереження історичної забудови та пам'яток що позитивно впливатиме на стан збереження об'єктів культурної спадщини. Виникнення підстав для проведення моніторингу, щодо стану збереження традиційного характеру середовища та історичної забудови.	
--	--	--

* До Списку історичних місць України відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26 липня 2001 р. № 878 віднесено 401 історичне населене місце України яке повністю чи частково зберегло традиційний характер середовища.

Згідно з даними офіційного веб-сайту МКІП кількість визначених і затверджених меж і режимів використання історичних ареалів історичних населених місць України складає 183 (46% від загальної кількості історичних населених місць з 26.07.2001 року – дати прийняття постанови КМУ №318 «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць»). Усереднена кількість затверджених меж і режимів використання історичних ареалів населених місць становить при цьому в середньому 8 на рік.

За 2023 рік зареєстровано 22 звернення від органів місцевого самоврядування щодо затвердження НІД, у складі якої визначено межі і режими використання територій історичних ареалів, отримали затвердження 8 звернень, відхилено та відправлено на доопрацювання 12 звернень, зокрема у зв'язку із низькою якістю виконання робіт.

3. Оцінка впливу на сферу інтересів громадян.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Відсутність регулювання (збереження ситуації яка існує на даний час)	Відсутні. Подальше руйнування об'єктів культурної спадщини, що знаходяться на території населених пунктів, які занесені до Списку історичних населених місць України. Хаотична забудова територій історичних ареалів населених місць, втрата їх історичної планувальної структури.	Додаткові витрати власників будинків на збереження історичної забудови та об'єктів культурної спадщини, що пошкоджена внаслідок хаотичної забудови в межах історичних ареалів населених місць.
Альтернатива 2	Захист культурної	Додаткові витрати

Розроблення проекту акта (забезпечення регулювання)	спадщини, запобігання хаотичній забудові територій історичних ареалів населених місць шляхом визначення меж історичних ареалів, меж і режимів використання історичних ареалів. Збільшення кількості фахівців у сфері охорони культурної спадщини які залучаються до розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичних ареалів населених місць.	часу власників земельних ділянок на отримання відповідних погоджень проектів нового будівництва або реконструкції.
---	---	--

4. Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання.

Показники	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	-	12	236	1000	1248
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	-	1	19	80	100

Примітка: розробниками НПД є на сьогодні невеликі науково-дослідні та науково-проектні організації переважно з середньою кількістю працівників – до 10-ти осіб, що класифікуються як «мікропідприємства».

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Відсутність регулювання (збереження ситуації яка існує на даний час)	Вигоди відсутні. Пришвидшене руйнування об'єктів культурної спадщини, що знаходяться на території населених пунктів, які занесені до Списку історичних населених місць України, у зв'язку з хаотичною забудовою територій історичних ареалів населених місць, що негативно впливатиме на суб'єктів господарювання – власників та/або	Додаткові витрати на утримання суб'єктами господарювання, що є власниками та/або користувачами об'єктів культурної спадщини у зв'язку з негативним впливом хаотичної забудови. Можливі додаткові витрати часу та коштів суб'єктів господарювання у зв'язку з відхиленням та/або необхідністю доопрацювання поданої на

	<p>користувачів об'єктів культурної спадщини. Правова неврегульованість впливатиме на покладення на виконавців НПД зобов'язань, що не можуть бути виконані у зв'язку із відсутністю визначеної у законодавстві процедури. Правова невизначеність для суб'єктів господарювання, що здійснюють господарську діяльність у сфері будівництва на території історичного населеного місця.</p>	<p>погодження НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця. Додаткові витрати на коригування проектної документації у зв'язку з виявленням негативного впливу об'єктів будівництва на об'єкт культурної спадщини.</p>
<p>Альтернатива 2 Розроблення проекту акта (забезпечення регулювання)</p>	<p>Наявність чіткого механізму розроблення НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця, її складу та змісту. Врегулювання вимог до вихідних даних та процедури розроблення і затвердження НПД. Збільшення кількості розробленої та поданої на затвердження НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця. Встановлення чітких правил щодо здійснення містобудівних архітектурних перетворень в межах історичного ареалу населеного місця.</p>	<p>Додаткові витрати відсутні.</p>

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

На підставі проведеного аналізу вищезазначених альтернативних способів досягнення цілей за допомогою нижченаведених таблиць здійснено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Вартість балів визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей, де:

4 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті повною мірою (усі важливі аспекти проблеми вирішуються);

3 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть);

2 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаються невирішеними);

1 – цілі прийняття регуляторного акта, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1: Відсутність регулювання (збереження ситуації яка існує на даний час)	1	Проблемні питання продовжують існувати, цілі державного регулювання не вирішуються.
Альтернатива 2: Розроблення проекту акта (забезпечення регулювання)	4	Наявність чіткого механізму розроблення, затвердження та оприлюднення НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця та прозорі правила забудови територій історичних ареалів населених місць.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1: Відсутність регулювання (збереження ситуації яка існує на даний час)	Для держави: - відсутність розробленої НПД та затверджених меж і режимів використання історичних ареалів негативно впливатиме на збереження традиційного середовища історичних населених місць;	Для держави: Витрата коштів бюджету на НПД, яка не зможе бути затверджена та буде відхилена органами охорони культурної спадщини через невідповідність вимогам законодавства.	Проблема продовжує існувати, що не забезпечить досягнення поставленої мети та цілей державного регулювання.

	<p>- хаотична забудова та втрата розпланування й історичної забудови, які походять з попередніх періодів розвитку поселення.</p> <p>Для громадян:</p> <ul style="list-style-type: none"> - подальше руйнування об'єктів культурної спадщини, що знаходяться на території населених пунктів, які занесені до Списку історичних населених місць України; - хаотична забудова територій історичних ареалів населених місць, втрата їх історичної планувальної структури. <p>Для суб'єктів господарювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пришвидшене руйнування об'єктів культурної спадщини, що знаходяться на території населених пунктів, які занесені до Списку історичних населених місць України, у зв'язку з хаотичною забудовою територій історичних ареалів населених місць; - руйнування об'єктів культурної спадщини, що знаходяться у власності суб'єктів господарювання; - покладення на суб'єктів господарювання, як виконавців НПД 	<p>Для громадян:</p> <ul style="list-style-type: none"> - додаткові витрати власників будинків на збереження історичної забудови та об'єктів культурної спадщини, що пошкоджена внаслідок хаотичної забудови в межах історичних ареалів населених місць. <p>Для суб'єктів господарювання:</p> <p>Можливі додаткові витрати часу та коштів суб'єктів господарювання у зв'язку з відхиленням та/або необхідністю доопрацювання поданої на погодження НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця.</p>	
--	---	--	--

	зобов'язань, що не можуть бути виконані у зв'язку із відсутністю визначеної законодавством процедури.		
Альтернатива 2: Розроблення проекту акта (забезпечення регулювання)	Для держави: - захист культурної спадщини шляхом розроблення якісної та науково-обґрунтованої НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця; - з визначення меж історичного ареалу населеного місця; - збільшення кількості НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця/ з визначення меж історичного ареалу населеного місця та розширення територій її охоплення, що буде затверджена і позитивно вплине на збереженість культурної спадщини; - врегулювання проблемних питань щодо збереження історичної забудови та пам'яток що позитивно впливатиме на стан збереження об'єктів культурної	Для держави: - у разі забезпечення органами місцевого самоврядування замовлення НПД із визначення меж і режимів використання історичних ареалів населених місць витрати відсутні; - у разі не вжиття заходів органами місцевого самоврядування щодо реалізації положень акта можливі додаткові витрати щодо замовлення НПД із визначення меж території історичних ареалів з Державного бюджету України та/або інших джерел не заборонених чинним законодавством.	Цілі прийняття регуляторного акту можуть бути реалізовані повною мірою. Оптимальний варіант збалансування інтересів громадян, держави та суб'єктів господарювання.

	<p>спадщини; - виникнення підстав для проведення моніторингу, щодо стану збереження традиційного характеру середовища та історичної забудови. Для громадян: - захист культурної спадщини, запобігання хаотичній забудові територій історичних ареалів населених місць шляхом визначення меж історичних ареалів, меж і режимів використання історичних ареалів; - збільшення кількості фахівців у сфері охорони культурної спадщини які залучаються до розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичних ареалів населених місць.</p> <p>Для суб'єктів господарювання: - наявність чіткого механізму розроблення НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця, її складу та змісту; - врегулювання вимог до вихідних даних та процедури розроблення і затвердження НПД;</p>	<p>Для громадян: Додаткові витрати часу власників земельних ділянок на отримання відповідних погоджень проєктів нового будівництва або реконструкції.</p> <p>Для суб'єктів господарювання: Орієнтовні витрати суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання наведено в М-Тест.</p>	
--	--	---	--

	- збільшення кількості розробленої та поданої на затвердження НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця.		
Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1: Відсутність регулювання (збереження ситуації яка існує на даний час)	1.Збереження існуючого стану; 2. Обмежений доступ до затвердженої у встановленому порядку НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця.	Витрата коштів бюджету на НПД, яка не зможе бути затверджена та буде відхилена органами охорони культурної спадщини через невідповідність вимогам законодавства. Додаткові витрати власників будинків на збереження історичної забудови та об'єктів культурної спадщини, що пошкоджена внаслідок хаотичної забудови в межах історичних ареалів населених місць.	Проблема продовжуватиме існувати, що не забезпечить досягнення мети та цілей, визначених в розділі II.
Альтернатива 2: Розроблення проекту акта (забезпечення регулювання)	Наявність чіткого механізму розробки затвердження НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця та прозорі правила забудови територій історичних ареалів населених місць.	У разі не вжиття заходів органами місцевого самоврядування щодо реалізації положень акта можливі додаткові витрати щодо замовлення НПД із визначення меж території історичних ареалів з Державного бюджету України та/або інших джерел не заборонених чинним законодавством. Додаткові витрати	Цілі прийняття регуляторного акту можуть бути реалізовані повною мірою.

		часу власників земельних ділянок на отримання відповідних погоджень проєктів нового будівництва або реконструкції. Орієнтовні витрати суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання наведено в М-Тест.	
--	--	---	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/ причини відмови від альтернативи.	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта.
Альтернатива 1	Ця альтернатива не здатна вирішити проблеми, що наведені в розділі I.	Ризиків зовнішніх чинників не виявлено.
Альтернатива 2	Ця альтернатива є найбільш доцільною з огляду на поточний стан проблеми та потенційні вигоди від її реалізації для держави, громадян та суб'єктів господарювання.	Ризиків зовнішніх чинників не виявлено.

Ураховуючи вищенаведені позитивні та негативні сторони альтернативних способів досягнення встановлення цілей, доцільно прийняти розроблений проєкт постанови. Негативних результатів від прийняття регуляторного акта не очікується.

V. Механізм та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом, який забезпечить розв'язання визначеної проблеми, є прийняття проєкту регуляторного акта. Впровадження запропонованих змін забезпечить захист культурної спадщини історичних населених місць України, визначення порядку розроблення, затвердження та оприлюднення науково-проєктної (науково-дослідної) документації з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця/з визначення меж історичного ареалу населеного місця, її складу, змісту та порядку внесення змін і надання доступу до науково-проєктної (науково-дослідної) документації з визначення меж і режимів використання історичного ареалу населеного місця.

Організаційні заходи для впровадження регулювання:

- розробка проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичного ареалу населеного місця, порядку розроблення, затвердження та оприлюднення науково-проектної (науково-дослідної) документації»;

- підготовка аналізу регуляторного впливу до проекту постанови;

- оприлюднення повідомлення, проекту постанови та аналізу регуляторного впливу на офіційному веб-сайті Міністерства культури та інформаційної політики України з метою отримання пропозицій та зауважень фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань;

- затвердження проекту регуляторного акта, постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць»;

- інформування суб'єктів господарювання та громадян про положення проекту акта шляхом оприлюднення його на офіційному веб-сайті Міністерства культури та інформаційної політики України та проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

З метою досягнення цілей, визначених у розділі II аналізу регуляторного впливу, пропонується видати постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичного ареалу населеного місця, порядку розроблення, затвердження та оприлюднення науково-проектної (науково-дослідної) документації».

Можливість виконання вимог регулювання оцінюється як висока, оскільки, реалізація регуляторного акта не потребуватиме додаткових витрат суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, пов'язаних з виконанням вимог регуляторного акта. Досягнення цілей не передбачає додаткових організаційних заходів. Прийняття проекту акта не приведе до неочікуваних результатів і не потребує додаткових витрат з державного бюджету. Можлива шкода у разі очікуваних наслідків дії регуляторного акта не прогнозується.

Державне регулювання за проектом постанови не передбачає утворення нового державного органу або нового структурного підрозділу діючого органу.

Проведено розрахунок витрат суб'єктів малого (мікро) підприємництва в межах даного аналізу згідно з Додатком 4 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта Тест малого підприємництва (М-Тест).

ТЕСТ

малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання.

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено розробником у період із вересня 2023 року по грудень 2023 року.

Порядко-вий номер	Вид консультації	Кількість учасників, осіб	Основні результати консультації (опис)
1	Консультації з Державною регуляторною службою України	2	Отримано роз'яснення від Державної регуляторної служби України (в телефонному режимі) щодо процедури прийняття регуляторного акта в умовах воєнного стану.
2	Засідання науково-методичної ради з питань охорони культурної спадщини МКІП	16	Підтримано необхідність підготовки та прийняття зазначеного проекту регуляторного акта.

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва:

кількість суб'єктів малого та мікро підприємництва, на яких поширюється регулювання – 1236;

питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема чинить вплив – 99%.

Інформація про розмір часу, що витрачатимуться суб'єктами на отримання зазначеної інформації є оціночною.

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

№ з/п	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання				
1.	Витрати на придбання основних фондів, обладнання	11880,0	--	11880,0

	та приладів, сервісне обслуговування, навчання /підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень*			
2.	Процедури перевірки та/або постановки на відповідний облік у визначеному органі державної влади чи місцевого самоврядування	--	--	--
3.	Процедури експлуатації обладнання (експлуатаційні витрати – витратні матеріали)	--	--	--
4.	Процедури обслуговування обладнання (технічне обслуговування)	--	--	--
5.	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень**	83400,00	83400,00	417000,00
6.	Разом, гривень Формула: (сума рядків 1 + 2 + 3 + 4 + 5)	95280,00	83400,00	428880,00
7.	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	1236	1236	1236
8.	Сумарно, гривень Формула: відповідний стовпчик «разом» x кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок6 x рядок7)	117766080,0	103082400,0	530095680,0
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання***				
9.	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання, гривень Пошук та ознайомлення з нормативно-правовим актом	1 год x 42,60	--	42,60
10.	Процедури організації виконання вимог регулювання, гривень Підготовка наказів, укладання договорів та ін.	5 год x 42,60 = 213,00	--	1065,00
11.	Процедури офіційного звітування	--	--	--

12.	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок	--	--	--
	Інші процедури:			
13.	Разом, гривень	255,60	--	1107,60
14.	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	1236	--	1236
	Сумарно, гривень	315921,60	--	1368993,60

*Розрахунок наведено з урахуванням даних щодо програм підвищення кваліфікації розроблених Київським національним університетом будівництва і архітектури, за напрямом професійної атестації архітекторів за видами робіт: «Розроблення містобудівної документації». – Режим доступу: <https://iino.knuba.edu.ua/22-kursy-pidvyshchennia-kvalifikatsii>;

**Розрахунок наведено з урахуванням необхідності найму додаткового персоналу для виконання окремих видів робіт, за основу для обрахунку витрат (витрати на оплату праці не більше 30% від вартості договору) прийнято усереднене значення вартості розроблення Історико-архітектурного опорного плану за даними <https://prozorro.gov.ua>.

***Розрахунок проведено згідно Індексу визначення кошторисної вартості проектних, проектно-планувальних, науково-проектних, вишукувальних робіт та показники цієї вартості в розрахунку на 1 людино-день. – Наказ Мінрегіону від 01.11.2021 № 281 (Настанова з визначення вартості проектних, науково-проектних, вишукувальних робіт та експертизи проектної документації на будівництво). – Режим доступу: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/2702455691775313887?doc_type=6.

4. Розрахунок бюджетних витрат на адміністрування регулювання суб'єкта малого та мікро підприємництва, розробника науково-проектної (науково-дослідної) документації у сфері охорони культурної спадщини

Додаткові витрати на виконання вимог регуляторного акту з боку органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування відсутні.

Витрати на виконання вимог регуляторного акту з боку органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування будуть відповідати витратам на заробітну плату співробітників, які за функціональними обов'язками уже здійснюють та в подальшому здійснюватимуть відповідні заходи.

Державний орган, для якого здійснюється розрахунок адміністрування регулювання: МКІП.

Процедура регулювання суб'єктів підприємництва	Планові витрати часу на процедуру, год.	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата), грн/год*	Оцінка кількості процедур, що припадають на одного суб'єкта, рік	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати на адміністрування регулювання (за рік), гривень
1. Реєстрація	1	62,5 x 1 = 62,5	8	1	500,0

науково-проектної (науково-дослідної) документації у сфері охорони культурної спадщини					
2. Опрацювання документації на предмет відповідності вимогам визначеним Порядком	24	62,5 x 24 = 1500,0	8	1	12000,0
3. Підготовка наказу МКІП про затвердження документації	1	62,5 x 1 = 62,5	8	1	500,0
Інші адміністративні процедури (оприлюднення на сайті, внесення інформації до інформаційно-комунікаційної системи)	3	62,5 x 3 = 187,5	8	1	1500,0
Разом за рік	29	1812,5 грн	8	1	14500,0 грн
Сумарно за п'ять років	145	9062,5 грн	8	1	72500,0 грн

*Для обрахунку: приймаємо за основу середню заробітну плату в органах влади – 12 000 грн, 8-годинний робочий день, у середньому 24 робочих дні на місяць, у зв'язку з цим приблизна вартість години роботи посадової особи – 62,5 грн/год.

5. Розрахунок сумарних витрат одного суб'єкта малого підприємництва (власника об'єкта культурної спадщини)

№	Показник	Перший рік регулювання (стартовий), гривень	За п'ять років, гривень
1	Оцінка “прямих” витрат одного суб'єкта малого та мікро підприємництва, розробника науково-проектної (науково-дослідної) документації у сфері охорони культурної спадщини	117766080,0	530095680,0
2	Оцінка вартості адміністративних процедур для	315921,60	1368993,60

	одного суб'єкта малого та мікро підприємництва, розробника науково-проектної (науково-дослідної) документації у сфері охорони культурної спадщини		
3	Сумарні витрати одного суб'єкта малого підприємництва (власника об'єкта культурної спадщини)	118082001,6	531464673,6
4	Бюджетні витрати на адміністрування регулювання одного суб'єкта малого підприємництва (власника об'єкта культурної спадщини)	14500,0	72500,0
5	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання	118096501,6	531537173,6

6. Розроблення коригуючих (пом'якшувальних) заходів для малого підприємництва щодо запропонованого регулювання

Не передбачається розроблення коригуючих (пом'якшувальних) заходів.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії проекту акта є необмеженим, оскільки норми законодавства, які передбачають необхідність прийняття проекту акта, мають необмежений термін дії.

Зміна строку дії регуляторного акта можлива в разі зміни міжнародно-правових актів чи законодавчих актів України вищої юридичної сили, на виконання яких розроблений цей проект регуляторного акта.

Термін набрання чинності регулятором актом – відповідно до законодавства після його офіційного оприлюднення.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1) Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією регуляторного акта – надходження не передбачаються.

2) Кількість суб'єктів господарювання розробників НПД, на які поширюватиметься дія акта.

3) Розмір коштів і часу, які необхідно буде витратити одному суб'єкту господарювання для виконання вимог регуляторного акта.

4) Кількість поданої на затвердження НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця/з визначення меж історичного ареалу населеного місця, інформація про яку передана до Державного земельного кадастру.

5) Кількість затвердженої НПД з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця/з визначення меж історичного ареалу населеного місця, інформація про яку передана до Державного земельного кадастру.

6) Рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень акта – високий, оскільки проект регуляторного акта розміщено на офіційному вебсайті Міністерства культури та інформаційної політики України.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності дії регуляторного акта здійснюватиметься МКІП статистичним методом за показниками, зазначеними у розділі VIII «Визначення показників результативності дії регуляторного акта».

Базове відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься після набрання чинності актом, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності, шляхом аналізу статистичних даних.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься через рік після набрання чинності цим регуляторним актом шляхом аналізу статистичних даних і порівняння їх із показниками базового відстеження.

Періодичне відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься раз на кожні три роки, починаючи із дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності регуляторного акта, шляхом порівняння статистичних даних.

Т.в.о. Міністра культури
та інформаційної політики України

Ростислав КАРАНДЄЄВ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць»

1. Мета

Метою прийняття акта є затвердження порядку визначення меж і режимів використання територій історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць, процедури розроблення і затвердження науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж / меж та режимів використання історичного ареалу населеного місця, її складу, змісту та порядку внесення змін і надання доступу до науково-проектної документації з визначення меж і режимів використання історичного ареалу населеного місця.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект акта підготовлено на виконання та реалізацію положень Закону України від 28 квітня 2021 р. № 1423-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин», згідно з резолюцією Прем'єр-міністра України від 10 червня 2021 р. № 26349/1/1-21.

При підготовці проекту акта враховано вимоги пункту 2.5.2.2.1 заходів з виконання Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки (додаток 2 до Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 4 березня 2023 р. №220).

Згідно з Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» від 28.04.2021 № 1423-ІХ внесено ряд змін Закону України «Про охорону культурної спадщини» (далі – Закон), зокрема до статті 32 цього Закону.

Відповідно до вказаних змін з метою захисту традиційного характеру середовища населених місць вони заносяться до Списку історичних населених місць України. У кожному історичному населеному місці визначається один або більше історичний ареал. Межі та режими використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на територіях історичних ареалів населених місць визначаються у порядку, встановленому Кабінетом

СьД АСКОД Міністерство культури та інформаційної політики України

№ 05/35/2374-24 від 15.03.2024

Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000008C6630006B72A400

Підписувач Карандєєв Ростислав Володимирович

Дата підписання: 15.03.2024

Дійсний з 13.06.2022 0:00:00 по 12.06.2024 23:59:59

Міністрів України, відповідною науково-проектною документацією, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини.

До затвердження у встановленому порядку науково-проектної документації з визначення меж і режимів використання історичних ареалів населених місць межі історичного ареалу населеного місця визначаються науково-проектною документацією, що розробляється на замовлення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини.

У межах історичних ареалів населених місць, визначених науково-проектною документацією, що розробляється на замовлення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини, встановлюються цим Законом режими використання, а саме:

забезпечується збереження характерних архітектурних прийомів/елементів і типів, габаритів і матеріалу даху;

забороняється прокладання нових залізничних чи трамвайних колій, автомагістралей, магістральних трубопроводів, улаштування нових повітряних ліній електропередачі, розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, стаціонарних конструкцій для розміщення зовнішньої реклами;

висотні параметри нових будівель та споруд чи реконструкції існуючих об'єктів обмежуються висотними параметрами прилеглої цінної історичної забудови, розміщеної в межах історичного ареалу населеного місця;

будь-які земляні роботи проводяться виключно за умови попередніх археологічних розвідок, що проводяться у порядку, визначеному цим Законом та прийнятими відповідно до нього нормативно-правовими актами.

Не потребують обов'язкового проведення попередніх археологічних розвідок роботи з:

сінокосіння;

городництва;

неглибокої оранки;

випасання худоби;

дорожніх робіт;

обстеження, ремонту, переукладання інженерних мереж;

благоустрою (крім розміщення нових елементів благоустрою, пов'язаних фундаментом із землею (грунтом), тимчасових споруд для провадження

підприємницької діяльності, стаціонарних конструкцій для розміщення зовнішньої реклами);

ліквідації стихійного лиха, надзвичайних ситуацій, аварій та усунення їх наслідків, усунення негативних наслідків, зумовлених воєнними діями, або що виникли в ході проведення антитерористичної операції та/або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, що здійснюються шляхом проведення операції Об'єднаних сил.

Відомості про визначені межі і режими використання історичних ареалів населених місць вносяться до Державного земельного кадастру, містобудівного кадастру як обмеження у використанні земель.

Забудова територій історичних ареалів населених місць здійснюється відповідно до визначених або встановлених цим Законом режимів використання.

Крім того, відповідно до статті 33⁴ Закону склад та зміст науково-проектної документації у сфері охорони культурної спадщини, різновидом якої є науково-проектна (науково-дослідна) документація з визначення меж і режимів використання історичного ареалу населеного місця та меж історичного ареалу населеного місця, встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Склад зазначених у науково-проектній документації відомостей про об'єкти Державного земельного кадастру має відповідати вимогам Закону України «Про Державний земельний кадастр».

Науково-проектна документація у сфері охорони культурної спадщини містить просторові дані, метадані та інші елементи, що складають його проектні рішення, і розробляється у формі електронного документа, формат якого встановлюється Кабінетом Міністрів України при визначенні складу та змісту науково-проектної документації у сфері охорони культурної спадщини. Науково-проектну документацію у сфері охорони культурної спадщини підписує кваліфікованим електронним підписом відповідальна посадова особа розробника документації. У разі якщо у процесі розроблення науково-проектної документації у сфері охорони культурної спадщини проект зазнав змін, такі зміни також засвідчуються кваліфікованими електронними підписами відповідальних осіб, які його розробили. Проект землеустрою, що розроблявся у складі науково-проектної документації у сфері охорони культурної спадщини, підписує сертифікований інженер-землевпорядник, який відповідає за якість робіт із землеустрою.

Необхідно зазначити, що постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 318 «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження

№ 05/35/2374-24 від 15.03.2024

Сертифікат [58E2D9E7F900307B04000008C6630006B72A400](#)

Підписувач [Карандєєв Ростислав Володимирович](#)

Дата підписання: [15.03.2024](#)

Дійсний з [13.06.2022 0:00:00](#) по [12.06.2024 23:59:59](#)

господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць», яка діяла до прийняття вищезазначених змін, на сьогодні не враховує прийняті законодавством зміни предмета регулювання.

У зв'язку із цим, виникла пореба у врегулюванні питань порядку розробки і затвердження науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця/з визначення меж історичного ареалу населеного місця, її складу, змісту та порядку внесення змін і надання доступу до такої документації.

3. Основні положення проекту акта

Актом пропонується врегулювати:

порядок розробки і затвердження науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж історичного ареалу населеного місця;

порядок розробки і затвердження науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця;

обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць;

вимоги щодо складу та змісту науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця/ з визначення меж історичного ареалу населеного місця;

порядок внесення змін до науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця;

визнається такими, що втратили чинність, постанови Кабінету Міністрів України згідно з переліком, що додається;

надається доручення МКІП забезпечити до 1 січня 2030 року розробку і затвердження у встановленому порядку науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж історичних ареалів населених місць в тих історичних населених місцях, в яких не визначено у встановленому порядку меж історичних ареалів населених місць та внести пропозиції щодо актуалізації Списку історичних населених місць України.

4. Правові аспекти

Акт розроблено відповідно до статей 32 та 33⁴ Закону України «Про охорону культурної спадщини», Законів України «Про Державний земельний кадастр», «Про землеустрій», Положення про Міністерство культури та

інформаційної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2019 року № 885.

5. Фінансово–економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребуватиме додаткових витрат з Державного бюджету України у разі вжиття заходів органами місцевого самоврядування щодо реалізації акта в частині забезпечення розроблення науково-проектної (науково-дослідної) документації із визначення меж і режимів використання територій історичних ареалів населених місць.

У разі не вжиття заходів органами місцевого самоврядування щодо реалізації акта можливі додаткові витрати МКІП щодо замовлення науково-проектної (науково-дослідної) документації із визначення меж території історичних ареалів, обсяг яких не можливо визначити на етапі прийняття акта та які, у разі потреби, можуть бути реалізовані в межах коштів, визначених Державним бюджетом України та інших коштів незаборонених чинним законодавством, в тому числі в межах міжнародної технічної допомоги.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта стосується питань функціонування місцевого самоврядування, питань щодо прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, не стосується соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування та застосування української мови як державної.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Проект акта є регуляторним та потребує громадського обговорення. Для цього його розміщено на офіційному веб-сайті МКІП для громадського обговорення у розділі «Громадянам» в рубриці «Регуляторна політика», у разі надходження зауважень та / або пропозицій їх буде розглянуто у порядку, визначеному законодавством.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, які стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції (у тому числі міжнародно-правові).

Проект акта за предметом правового регулювання не належить до сфер, правовідносини яких регулюються правом Європейського союзу (acquis ЄС), не стосується прав і свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, не містить ризиків вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, дискримінаційних

ПОЛОЖЕНЬ.

№ 05/35/2374-24 від 15.03.2024

Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000008C6630006B72A400](#)

Підписувач [Карандєєв Ростислав Володимирович](#)

Дата підписання: [15.03.2024](#)

Дійсний з [13.06.2022 0:00:00](#) по [12.06.2024 23:59:59](#)

8. Прогноз результатів

Прийняття проекту акта дозволить врегулювати питання визначення порядку розробки і затвердження науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця/ визначення меж історичного ареалу населеного місця, її складу, змісту та порядку внесення змін до неї.

Вплив реалізації акта на ключові інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Позитивний (захист культурної спадщини)	Держава отримає механізм розробки затвердження та оприлюднення науково-проектної (науково-дослідної) документації із визначення меж території історичного ареалу/ з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця.
Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, суб'єкти господарювання	Позитивний (прозорі правила забудови)	Наявність чіткого механізму розроблення та затвердження науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж і режимів використання території історичного ареалу населеного місця на замовлення органу місцевого самоврядування з врахуванням інтересів зацікавлених сторін та, відповідно, встановлені прозорі правила забудови територій історичних ареалів населених місць шляхом визначення обмежень господарської діяльності, зокрема обмежень у використанні земель.
Населення України	Позитивний (захист традиційного характеру середовища)	Запобігання хаотичній забудові територій в межах визначених історичних ареалів населених місць, покращення комфортності середовища проживання на територіях традиційної історичної забудови шляхом встановлення механізмів захисту традиційного

		характеру середовища в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь.
--	--	--

Т.в.о. Міністра культури та
інформаційної політики України
« ____ » _____ 2024 р.

Ростислав КАРАНДЄЄВ

СЕД АСКОД Міністерство культури та інформаційної політики України
№ 05/35/2374-24 від 15.03.2024
Сертифікат [58E2D9E7F900307B04000008C6630006B72A400](#)
Підписувач [Карандєєв Ростислав Володимирович](#)
Дата підписання: [15.03.2024](#)
Дійсний з [13.06.2022 0:00:00](#) по [12.06.2024 23:59:59](#)

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою

Кабінету Міністрів України

від _____ № _____

Порядок визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць

Розділ I. Загальні положення

1. Цей Порядок встановлює:

вимоги щодо визначення меж/ меж та режимів використання історичного ареалу населеного місця (далі – історичний ареал), обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів;

склад, зміст, порядок розроблення, затвердження та оприлюднення науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж історичного ареалу, меж та режимів використання історичного ареалу, відповідно до вимог Закону України «Про охорону культурної спадщини».

2. Терміни у цьому Порядку вживаються у значенні, наведеному у Законах України «Про охорону культурної спадщини», «Про охорону археологічної спадщини», «Про архітектурну діяльність», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про землеустрій» та інших нормативно-правових актів.

3. Норми даного Порядку не застосовуються на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією.

4. Історичні ареали визначаються в населених місцях, що занесені до Списку історичних населених місць України, затвердженого Кабінетом Міністрів України. У кожному історичному населеному місці може визначатися один історичний ареал або кілька історичних ареалів.

5. Межі і режими використання історичного ареалу визначаються науково-проектною (науково-дослідною) документацією (далі - НПД). Строк дії НПД не обмежується.

6. Мета розроблення НПД з визначення меж історичного ареалу – науково обґрунтоване визначення меж історичного ареалу, в яких режими використання історичного ареалу встановлюються відповідно до Закону України «Про охорону культурної спадщини».

7. Мета розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу – науково обґрунтоване визначення меж історичного ареалу та режимів використання історичного ареалу відповідною НПД.

8. Розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичних ареалів може здійснюватися під час розроблення історико-архітектурного

опорного плану населеного пункту одночасно з розробленням науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж і режимів територій та зон охорони пам'яток.

9. У випадку наявності затвердженої НПД з визначення меж історичного ареалу, визначених меж та режимів використання історичного ареалу у складі історико-архітектурного опорного плану населеного пункту, межі та/або режими використання історичних ареалів можуть бути змінені шляхом розроблення окремої НПД з визначення меж і режимів використання історичних ареалів.

Розділ II. Вимоги щодо визначення меж і режимів використання історичного ареалу населеного місця, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць

10. Історичний ареал охоплює територію населеного місця, що зберегла об'єкти культурної спадщини і пов'язані з ними розпланування та форму забудови, які походять з попередніх періодів розвитку поселення, типові для певних культур або періодів розвитку держави чи регіону, території цінної історичної забудови, а також територію історичних центрів, що не зберегли історичної забудови, але мають збережені елементи історичної планувальної структури. У випадку дисперсного розташування таких територій встановлюється кілька історичних ареалів.

Історичний ареал включає об'єднані місцем розташування об'єкти культурної спадщини (пам'ятки культурної спадщини, їх комплекси (ансамблі), охоронювані археологічні території, історико-культурні заповідники, історико-культурні заповідні території, музеї просто неба, меморіальні музеї-садиби) та території в межах зон охорони навколо них, розміром не менше встановленого ст.14 Закону України «Про охорону культурної спадщини». До історичного ареалу включаються щойно виявлені об'єкти та пам'ятки культурної спадщини, території цінної історичної забудови, що мають містоформує значення.

Межі історичного ареалу проводяться вздовж існуючих розпланувальних і природних рубежів (пішохідно-транспортної мережі, гідрографічної мережі, забудованої частини чи меж земельної ділянки, меж угідь природних та антропогенних форм чи елементів рельєфу місцевості), вздовж археологічно визначених меж поселень та городищ, оборонних укріплень тощо. У випадку якщо межа ареалу проходить вздовж ліній втрачених і не відображених на поверхні землі планувальних структур, виявлених спеціальними геофізичними методами чи із застосуванням аерофото- чи супутникового знімання, дозволяється проводити цю межу, з'єднуючи окремі пункти, чітко визначені в топографії терену.

Межі історичного ареалу визначаються незалежно від адміністративного підпорядкування цієї території історичного ареалу.

11. Режим використання історичного ареалу визначається шляхом встановлення системи правових, організаційних, фінансових, матеріально-технічних, містобудівних, інформаційних та інших заходів із запобігання руйнуванню та заподіяння шкоди, забезпечення захисту, збереження, утримання, консервації, реставрації, ремонту, реабілітації, пристосування та музеєфікації об'єктів культурної спадщини, що входять до складу історичного ареалу, а також пов'язаних з ними територіями історичного розпланування та історичних (традиційних) форм забудови.

Режим використання історичного ареалу визначається історико-культурним потенціалом населеного місця, кількістю, видами, типами об'єктів культурної спадщини та їх зонами охорони, загальною збереженістю структурних елементів історичних містобудівних об'єктів та комплексів, історичного розпланування. При цьому допускається диференціація режимів використання історичного ареалу в межах підзон згідно визначених меж зон охорони пам'яток культурної спадщини, інших режимоутворюючих об'єктів культурної спадщини, а також для територій, для яких не встановлені окремо режими зон охорони.

Режим використання історичного ареалу з метою забезпечення балансу між об'єктивною необхідністю подальшого розвитку історичного населеного місця в майбутньому та збереження його історичного минулого передбачає визначення режимів використання земельних ділянок, що розташовані в межах історичного ареалу, заборонених і можливих видів діяльності щодо об'єктів, розташованих в межах історичного ареалу.

При визначенні режиму використання історичного ареалу встановлюються такі обмеження у використанні земель та обмеження господарської діяльності:

обмеження граничних висотних параметрів нових будівель та споруд чи реконструкції існуючих об'єктів згідно з висотними параметрами прилеглої цінної історичної забудови (найближчого до ділянки проектування об'єкта культурної спадщини або цінної історичної забудови) з врахуванням середньої висотності рядової та значної історичної забудови (при наявності) у кварталі забудови;

заборони зміни історично сформованої планувальної структури за винятком спорудження об'єктів соціальної та транспортної інфраструктури;

заборони прокладання нових залізничних чи трамвайних колій, автомагістралей, магістральних трубопроводів, улаштування нових повітряних ліній електропередачі, розміщення будь-яких пов'язаних фундаментом із землею інженерних, які порушують характер історичного середовища, погіршують візуальне сприйняття об'єктів культурної спадщини та історично сформованих просторів відкритих вулиць та площ;

забезпечення збереження характерних історично сформованих архітектурних прийомів/елементів при реконструкції рядової та значної історичної забудови, дотримання вимог щодо оздоблення та кольористики фасадів, форми та матеріалу покриття дахів, застосування типів мощення, вимог до малих архітектурних форм, елементів благоустрою, тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, стаціонарних конструкцій для розміщення зовнішньої реклами;

проведення будь-яких земляних робіт можливе лише після проведення попередніх археологічних розвідок, досліджень або археологічної експертизи.

Заходами, що застосовуються з метою збереження і відтворення традиційного характеру середовища в межах історичних ареалів, є реставрація та адаптація об'єктів культурної спадщини; а також регенерація, ревалоризація, ревіталізація, реновація територій історичної забудови. Проекти регенерації, ревалоризації, реновації та ревіталізації слід відносити до категорії програм та проектів містобудівних та архітектурних перетворень, що виконуються в межах територій історичних ареалів населених місць.

Перед розробленням режимів використання історичного ареалу рекомендується визначити межі і режими використання територій історико-культурного призначення та зон охорони пам'яток відповідною науково-проектною документацією (окремо або в складі історико-архітектурного опорного плану).

Для територій ареалів поза межами територій історико-культурного призначення та зон охорони пам'яток планувальні та висотні обмеження встановлюються в залежності від вибору основного режиму збереження і використання території (ревіталізації, регенерації, ревалоризації). Для деталізації планувальних та висотних обмежень в межах ареалу виділяються окремі підзони (території історичного ареалу), позначені власними історичними назвами чи нумерацією.

Режими використання історичних ареалів не застосовуються до реконструкції та капітального ремонту квартир чи окремих приміщень, які здійснюються без зміни об'ємно-просторових характеристик будівель.

Межі і режими використання історичних ареалів після затвердження органом охорони культурної спадщини є обов'язковими для врахування під час формування та надання містобудівних умов і обмежень, розроблення та затвердження проектною документацією на будівництво, проведення будівництва, надання дозволів та погоджень уповноваженим органом охорони культурної спадщини та підлягають врахуванню під час визначення планувальних обмежень

у складі містобудівної документації під час її розроблення, оновлення або внесення змін до неї.

Розділ III. Порядок розроблення науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж історичного ареалу населеного місця

12. Умовою для розроблення НПД з визначення меж історичного ареалу є відсутність визначених меж історичного ареалу населеного пункту, що включено до Списку історичних населених місць України.

13. Замовником НПД з визначення меж історичного ареалу є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини.

14. Розробником НПД з визначення меж історичного ареалу є науково-проектні чи науково-дослідні організації, які відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Кабінетом Міністрів України.

15. На підставі прийнятого рішення про розроблення НПД з визначення меж історичного ареалу історичного населеного місця замовник з дотриманням вимог законодавства про публічні закупівлі укладає:

договір з розробником для виконання науково-дослідних та науково-проектних робіт;

договір з суб'єктом господарювання, який відповідно до Закону України «Про землеустрій», є розробником документації із землеустрою - для виконання землевпорядних робіт.

16. Розроблення НПД з визначення меж історичного ареалу проводиться за кошти Державного бюджету України та інші кошти, не заборонені чинним законодавством.

17. Для розроблення НПД з визначення меж історичного ареалу розробник отримує вихідні дані від Замовника. Інформація для формування вихідних даних за необхідності надається Замовнику Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними державними адміністраціями, виконавчими органами місцевого самоврядування, місцевими органами охорони культурної спадщини.

18. Вихідними даними для розробки НПД з визначення меж історичного ареалу є:

- 1) перелік об'єктів та пам'яток культурної спадщини, об'єктів всесвітньої спадщини (їх складових), відомості з облікових справ щодо них (за наявності), що розташовані на території відповідного населеного місця;
- 2) рішення про оголошення територій історико-культурними заповідниками або історико-культурними заповідними територіями у разі їх наявності в межах історичного населеного місця;
- 3) матеріали затверджених меж територій історико-культурного

- призначення, проектів організації територій історико-культурних заповідників або історико-культурних заповідних територій (за наявності);
- 4) матеріали раніше розроблених і погоджених історико-архітектурних опорних планів історичного населеного місця (за наявності);
  - 5) науково-проектна документація у сфері охорони культурної спадщини, пов'язана з відповідним історичним населеним місцем, затверджена в установленому порядку до прийняття рішення про розробку НПД з визначення меж історичного ареалу або історико-містобудівна довідка, розроблена для визнання населеного пункту історичним населеним місцем.
  - 6) актуальна цифрова картографічна основа або ортофотоплан масштабу 1:10000 або 1:5000 у Державній геодезичній референційній системі координат УСК-2000, надана Державним картографо-геодезичним фондом України.

19. НПД з визначення меж історичного ареалу є результатом виконання науково-дослідних, науково-проектних, землевпорядних робіт та складається з текстових та графічних матеріалів.

Невід'ємною складовою НПД з визначення меж історичного ареалу є проекти землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного, лісогосподарського призначення, земель водного фонду та водоохоронних зон, обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів історичного ареалу населеного місця (далі – проект землеустрою), який розробляється з врахуванням результатів науково-дослідних, науково-проектних робіт.

20. Результатом науково-дослідних робіт є історико-містобудівна довідка, альбом картографічних та іконографічних матеріалів, матеріали фотофіксації стану збереження об'єктів культурної спадщини та історичного середовища, копії вихідних даних, які подаються в Томі 1 «Науково-дослідні роботи».

В історико-містобудівній довідці подаються наступні відомості:

- 1) етапи історичного формування населеного місця;
- 2) уточнений перелік об'єктів та пам'яток культурної спадщини на території населеного пункту;
- 3) узагальнена інформація щодо діючих меж і режимів використання територій та зон охорони об'єктів культурної спадщини на території історичного населеного місця (додається картографічна підоснова з нанесенням діючих меж і режимів використання);
- 4) звіт щодо наявних матеріалів інвентаризації історичної забудови;
- 5) перелік джерел та використаної літератури.

Альбом картографічних та іконографічних матеріалів, матеріали фотофіксації стану збереження об'єктів культурної спадщини та історичного середовища, копії вихідних даних подаються у додатках до історико-

містобудівної довідки.

21. Науково-проектні роботи виконуються на основі аналізу вихідних даних, результатів науково-дослідних робіт та передбачають:

- 1) опис методики визначення меж історичного ареалу;
- 2) опис визначених меж історичного ареалу;
- 3) визначення і опис режимів використання території історичного ареалу згідно діючих режимів використання територій та зон охорони об'єктів культурної спадщини, або визначених згідно із Законом (довідковий);
- 4) рекомендації для врахування НПД при розробленні історико-архітектурного опорного плану населеного пункту, науково-проектної документації з охорони культурної спадщини, містобудівної документації, програм та проектів містобудівних, архітектурних та ландшафтних перетворень в межах визначеного історичного ареалу;

22. Результати науково-проектних робіт при розробленні НПД з визначення меж історичного ареалу подаються в Томі 2 «Науково-проектні роботи» у складі:

1) Пояснювальної записки, в якій зазначаються:

назва території проектування - назва та код адміністративно-територіальної одиниці, де знаходиться історичне населене місце згідно Кодифікатора адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад;

найменування замовника, розробника, підстава для розроблення НПД з визначення меж історичного ареалу, перелік нормативно-правових актів та документів, відповідно до яких виконуються науково-проектні роботи, перелік розробників, залучених до розроблення НПД, в тому числі розробника земельпорядної документації;

перелік наданих вихідних даних.

Основна текстова частина складається з таких розділів:

Розділ 1. Об'єкти культурної спадщини та їх зони охорони, території історичної забудови. У розділі подаються основні відомості про розташовані на території історичного населеного місця, об'єкти культурної спадщини (пам'ятки культурної спадщини, їх комплекси (ансамблі), охоронювані археологічні території, історико-культурні заповідники, історико-культурні заповідні території, музеї просто неба, меморіальні музеї-садиби) та зони охорони навколо них;

Розділ 2. Історичний ареал (у розділі визначаються принципи і методи визначення меж історичного ареалу, подається опис визначених меж історичного ареалу, його площа, рекомендації із застосування НПД, перелік обмежень).

2) *Графічної частини*, до складу якої входить:

а) Основне креслення з назвою «Історичний ареал населеного місця» (М 1:5000, 1:10000), на якому позначаються:

- межі історичного ареалу (ареалів);
- пам'ятки та об'єкти культурної спадщини за видами, типами та категоріями;
- території пам'яток та об'єктів культурної спадщини (з врахуванням діючих положень Закону, наявної облікової документації, НПД);
- території історико-культурних заповідників, історико-культурних заповідних територій, охоронюваних археологічних територій, інших земель історико-культурного призначення;
- межі зон охорони пам'яток культурної спадщини, історико-культурних заповідників, історико-культурних заповідних територій, охоронюваних археологічних територій (*на підставі затверджених матеріалів НПД чи з врахуванням положень Закону*);
- збережені історичні шляхи, вулиці, площі, майдани;
- збережені історичні містобудівні комплекси та ансамблі;
- збережені та втрачені фортифікаційні укріплення;
- межі історичних міських районів (*дитинець, город, окольний город, поділ, середмістя, передмістя, приміські села та ін.*) та історична топоніміка;
- історична гідрографія;
- на кресленні вказується масштаб, подається також масштабні лінійка, подаються переліки пам'яток та об'єктів культурної спадщини, умовні позначення.

б) Схема етапів територіального розвитку та формування планувальної структури населеного місця на картографічних кресленнях, масштаб представлення яких залежить від площі та етапів розвитку території (М 1:5000, М 1:10000, М 1:25000, М 1:50000), на якій зображують: межі населеного місця на кожному з етапів розвитку, основні містоутворюючі планувальні елементи для кожного з етапів, найважливіші історичні шляхи, вулиці, майдани, визначні історичні будівлі, споруди та комплекси чи ансамблі, збережені та втрачені фортифікаційні укріплення, історичні райони (території городищ, замчищ, середмістя, передмістя, приміські села та ін.), історичну гідрографію та топоніміку, місця битв та інших важливих історичних подій на території населеного місця.

в) Інші аналітичні схеми, необхідні для належного обґрунтування рішення про визначення меж історичного ареалу, масштаб представлення яких залежить від площі території опрацювання (М 1:5000, М 1:10000, М 1:25000).

23. За результатами проведення науково-дослідних та науково-проектних робіт розробником НПД з визначення меж історичного ареалу мають бути підготовлені проектні рішення щодо визначення меж історичного ареалу, які враховуються при розробленні проекту землеустрою.

24. Проектні рішення щодо визначення меж історичного ареалу до розроблення проекту землеустрою погоджуються з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини (замовник).

25. Землевпорядні роботи у складі НПД з визначення меж історичного ареалу здійснюються шляхом розроблення проекту землеустрою з метою внесення до Державного земельного кадастру та містобудівного кадастру відомостей про межі та режими використання земель у межах історичних ареалів. Проект землеустрою містить обмеження у використанні земельних ділянок в межах історичного ареалу, визначені Законом України «Про охорону культурної спадщини», та не підлягає погодженню власниками та користувачами земельних ділянок.

Розділ IV. Порядок розроблення науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж і режимів використання історичного ареалу населеного місця

26. Умовою для розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу є відсутність затвердженої НПД з визначення меж історичного ареалу, та/або необхідність внесення змін до визначених меж і режимів використання історичного ареалу населеного пункту, що включений до Списку історичних населених місць України.

27. Рішення щодо розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу приймає сільська, селищна, міська рада, на території якої розташовано історичне населене місце. Таке рішення може бути прийняте у складі рішення про розроблення історико-архітектурного опорного плану населеного пункту, або внесення змін до нього.

28. Замовником НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу є виконавчий орган сільської, селищної, міської ради, на території якої розташоване історичне населене місце, на підставі відповідного рішення ради. На підставі прийнятого рішення про розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу замовник з дотриманням вимог законодавства про публічні закупівлі укладає:

договір з розробником для виконання науково-дослідних та науково-проектних робіт;

договір з суб'єктом господарювання, який відповідно до Закону України «Про землеустрій», є розробником документації із землеустрою - для виконання землевпорядних робіт.

29. Розробником НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу є науково-проектні чи науково-дослідні організації, які відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Кабінетом Міністрів України.

30. Розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу здійснюється за кошти місцевого бюджету та інші кошти, не заборонені чинним законодавством.

31. Для розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу розробник отримує вихідні дані від замовника.

Вихідні дані для розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу надаються замовнику, якщо інше не передбачено договором на розроблення НПД з визначення меж і режимів історичного ареалу, центральними органами виконавчої влади, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними державними адміністраціями, органами охорони культурної спадщини.

32. Вихідними даними для розробки НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу є:

- 1) затверджена НПД з визначення меж історичного ареалу (за наявності);
- 2) перелік об'єктів культурної спадщини, відомості з облікових справ щодо них, облікова документація, матеріали паспортизації та моніторингу (за наявності), що розташовані на території історичного ареалу;
- 3) матеріали інвентаризації історичної забудови (за наявності);
- 4) рішення про оголошення територій історико-культурними заповідниками або історико-культурними заповідними територіями (за наявності);
- 5) відомості про визначені межі і режими використання території історико-культурного заповідника та історико-культурної заповідної території, положення про історико-культурну заповідну територію та план організації території історико-культурного заповідника (за наявності);
- 6) матеріали раніше розроблених і погоджених історико-архітектурних опорних планів історичного населеного місця, генеральних планів населеного пункту (за наявності);
- 7) науково-проектна документація у сфері охорони культурної спадщини, пов'язана з відповідним населеним пунктом, затверджена в установленому порядку до прийняття рішення про розробку НПД із визначення меж і режимів історичного ареалу (за наявності);
- 8) актуальна цифрова картографічна основа (топографічний план, ортофотоплан) масштабу 1:2000, 1:5000, 1:10000 у Державній геодезичній

референційній системі координат УСК-2000;

- 9) перелік затвердженої містобудівної документації на території населеного пункту.

33. НПД є результатом виконання науково-дослідних, науково-проектних та землевпорядних робіт.

Невід'ємною складовою НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу, є проект землеустрою, який розробляється з врахуванням результатів науково-дослідних, науково-проектних робіт у разі відсутності НПД з визначення меж історичного ареалу.

34. НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу складається з текстових та графічних матеріалів.

35. Результатом науково-дослідних робіт є історико-містобудівна довідка, альбом картографічних та іконографічних матеріалів, альбом картографічних та іконографічних матеріалів, матеріали фотофіксації стану збереження об'єктів культурної спадщини та історичного середовища, вихідні дані, що подаються в Томі 1 «Науково-дослідні роботи».

Історико-містобудівна довідка містить наступні відомості:

- 1) етапи історичного формування території населеного пункту;
- 2) уточнений перелік об'єктів та пам'яток культурної спадщини в межах території історичного населеного пункту;
- 3) опис визначених меж історичного ареалу (за наявності);
- 4) узагальнена інформація щодо діючих режимів використання територій та зон охорони об'єктів культурної спадщини на території історичного населеного місця (картографічна підоснова з нанесенням діючих меж і режимів);
- 5) узагальнена інформація щодо історичної забудови, звіт щодо наявних матеріалів інвентаризації;
- 6) узагальнена інформація щодо затвердженої містобудівної документації;
- 7) перелік джерел та використаної літератури.

Альбом картографічних та іконографічних матеріалів, матеріали фотофіксації стану збереження об'єктів культурної спадщини та історичного середовища, копії вихідних даних (перелік об'єктів та пам'яток культурної спадщини, об'єктів всесвітньої спадщини (за наявності), відомості з облікових справ щодо них (за наявності), що розташовані на території відповідного населеного місця) подаються у додатках до історико-містобудівної довідки.

36. Науково-проектні роботи виконуються на основі аналізу вихідних даних та результатів науково-дослідних робіт.

Результатом науково-проектних робіт є:

- 1) опис методики визначення меж і режимів історичного ареалу для даного

- населеного місця;
- 2) історико-культурна оцінка об'єктів культурної спадщини, в тому числі цінної історичної забудови, об'єктів, що відносяться до категорії рядової та значної історичної забудови (визначені наявною науково-проектною документацією);
  - 3) обґрунтування визначення проектних меж історичного ареалу або зміни меж існуючого історичного ареалу;
  - 4) визначення і опис режимів використання території історичного ареалу в межах територій пам'яток та об'єктів культурної спадщини та зон охорони пам'яток культурної спадщини, історико-культурних заповідників, історико-культурних заповідних територій, охоронюваних археологічних територій, згідно діючих режимів використання цих територій та зон охорони (затверджених або визначених згідно із Законом);
  - 5) опис режимів використання території історичного ареалу поза межами територій пам'яток та об'єктів культурної спадщини та зон охорони пам'яток культурної спадщини, історико-культурних заповідників, історико-культурних заповідних територій, охоронюваних археологічних територій, для яких не були затверджені режими використання;
  - 6) рекомендації щодо врахування НПД при розробленні історико-архітектурного опорного плану населеного пункту, науково-проектної документації з охорони культурної спадщини, містобудівної документації, програм та проектів містобудівних, архітектурних та ландшафтних перетворень в межах історичного ареалу.

37. Результат науково-проектних робіт при розробленні НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу подається в Томі 2 «Науково-проектні роботи» у складі:

1) *Пояснювальної записки*, в якій зазначаються:

назва території проектування – назва та код адміністративно-територіальної одиниці, де знаходиться історичне населене місце згідно Кодифікатора адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад;

найменування замовника, розробника, підстава для розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу, перелік нормативно-правових актів та документів, відповідно до яких виконуються науково-дослідні та науково-проектні роботи, перелік розробників, залучених до розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу, в тому числі розроблення землевпорядної документації;

перелік наданих вихідних даних.

Основна текстова частина складається з таких розділів:

Розділ 1. Культурна спадщина населеного місця. У розділі подаються основні відомості про об'єкти культурної спадщини, в тому числі пам'ятки культурної спадщини та їх зони охорони, історико-містобудівні комплекси та території історичної забудови, історико-культурні заповідники та історико-культурні заповідні території, охоронювані археологічні території, узагальнена інформація про визначені межі і режими використання територій та зон охорони об'єктів культурної спадщини на території історичного населеного місця, подається опис збережених та втрачених елементів історичного розпланування.

Розділ 2. Історичний ареал населеного місця. У розділі визначаються принципи і методи визначення меж і режимів використання історичного ареалу даного населеного місця, подається опис визначених меж і режимів використання історичного ареалу, перелік обмежень господарської діяльності, рекомендації із застосування НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу.

3) *Графічна частина* містить:

а) Основне креслення з назвою «Історичний ареал населеного місця» (М 1:2000, 1:5000, 1:10000), на якому позначаються:

- межі історичного ареалу (ареалів);
- території історичного ареалу з розмежуванням особливостей режимів їх використання (додається таблиця з переліком таких територій (підзон ареалу та охоронних зон пам'яток культурної спадщини, що увійшли до історичного ареалу) та їх площею);
- пам'ятки та об'єкти культурної спадщини за видами, типами та категоріями;
- значна та рядова історична забудова (визначена історико-архітектурним опорним планом або в складі НПД з охорони культурної спадщини);
- території пам'яток та об'єктів культурної спадщини (з врахуванням діючих положень Закону та наявної облікової документації чи визначені НПД), території історико-культурних заповідників, історико-культурних заповідних територій, охоронюваних археологічних територій, інших земель історико-культурного призначення, в тому числі додається таблиця з переліком таких територій та їх площею);
- території природно-заповідного фонду, інші природоохоронні території;
- межі зон охорони пам'яток культурної спадщини, історико-культурних заповідників, історико-культурних заповідних територій, охоронюваних археологічних територій (на підставі затверджених матеріалів НПД чи з врахуванням положень Закону), в тому числі додається таблиця з

- переліком таких територій та їх площею;
- збережені та втрачені історичні шляхи, вулиці, площі, майдани;
  - збережені та втрачені визначні історичні містобудівні комплекси та ансамблі;
  - збережені та втрачені квартали історичної забудови;
  - збережені та втрачені фортифікаційні укріплення;
  - території, на яких науковими дослідженнями передбачається наявність археологічного культурного шару (з періодизацією пропонованого датування);
  - межі історичних міських районів (*дитинець, город, окольний город (остріг), поділ, середмістя, передмістя, приміські села та ін.*) та історична топоніміка;
  - історична гідрографія;
  - назви вулиць, площ, адміністративних районів, адресна нумерація об'єктів культурної спадщини, значної та рядової історичної забудови;
  - на кресленні вказується масштаб, подається також масштабна лінійка, переліки пам'яток та об'єктів культурної спадщини, умовні позначення.

б) схема етапів територіального розвитку та формування планувальної структури населеного місця на картографічних кресленнях, масштаб представлення яких залежить від площі та етапів розвитку території (М 1:5000, М 1:10000, М 1:25000, М 1:50000), на якій зображують: межі населеного місця на кожному з етапів розвитку, основні містоутворюючі планувальні елементи для кожного з етапів, найважливіші історичні шляхи, вулиці, майдани, визначні історичні будівлі, споруди та комплекси чи ансамблі, збережені та втрачені фортифікаційні укріплення, історичні райони (території городищ, замчищ, середмістя, передмістя, приміські села та ін.), історичну гідрографію та топоніміку, місця битв та інших важливих історичних подій на території населеного місця.

в) інші аналітичні схеми, необхідні для належного обґрунтування рішення про визначення меж історичного ареалу, масштаб представлення яких залежить від площі території опрацювання (М 1:2000, 1:5000, М 1:10000, М 1:25000):

ландшафт населеного місця (1:10000, 1:25000, 1:50000) - на якому зображують: основні природні осі та вузли; вододіли, тальвеги, грані схилів, гори, скелі, заплави, ріки, струмки, озера, ставки, ліси, сквери, сади, парки, луки, поля, характерні ділянки природного ландшафту;

історичні райони (складові) населеного місця (1:10000, 1:25000, 1:50000) - на якому зображують: межі історичного середмістя (за наявності оборонних валів чи мурів - вздовж цих оборонних споруд), передмістя, приміські села, що згодом увійшли до території населеного місця, тощо;

архітектурно-просторова композиція простору населеного місця (1:2000, 1:5000) – на якому зображають: історичні та сучасні містобудівні доміанти, архітектурні акценти, архітектурні ансамблі та комплекси, головні й підпорядковані планувально-композиційні осі та вузли, характерні типи міських просторів (замкнені, відкриті, дисгармонійні), грані схилів, водні поверхні, дисгармонійні будівлі та споруди з визначенням їх впливу (висотна, планувальна, композиційна та архітектурно-стилістична дисгармонія, зокрема кольористична), зони огляду пам'яток архітектури й інших об'єктів культурної спадщини, зони формування видів, що містять ці споруди, оглядові точки, осі, фронти; характерні відстані (якісні пороги) зорового сприйняття пам'яток;

археологічна спадщина (М 1:2000, М 1:5000): територія окремих пам'яток археології, об'єктів археологічної спадщини, зафіксованих ділянок археологічного культурного шару в межах населеного пункту, місця окремих археологічних знахідок.

38. Землевпорядні роботи у складі НПД з визначення меж і режимів використання історичних ареалів здійснюються шляхом розроблення проекту землеустрою з метою внесення до Державного земельного кадастру та містобудівного кадастру відомостей про межі та режими історичних ареалів.

Проект землеустрою розробляється відповідно до вимог Закону України «Про землеустрій» на підставі науково-дослідних та науково-проектних робіт у складі НПД, що попередньо можуть бути подані на розгляд та погодження органів охорони культурної спадщини.

Розділ V. Порядок затвердження науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж історичного ареалу населеного місця, науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж і режимів використання історичного ареалу населеного місця

39. Проект НПД з визначення меж історичного ареалу, НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу підписує кваліфікованим електронним підписом відповідальна посадова особа розробника. Проект землеустрою, що розроблявся у складі НПД, підписує сертифікований інженер-землевпорядник, який відповідає за якість робіт із землеустрою.

У разі якщо у процесі розроблення НПД з визначення меж історичного ареалу, НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу проект зазнав змін, такі зміни також засвідчуються кваліфікованими електронними підписами відповідальних осіб, які його розробили. Порядок засвідчення кваліфікованим електронним підписом має відповідати законодавству.

У разі наявності в НПД з визначення меж історичного ареалу, в НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу інформації, що відповідно до закону становить державну таємницю або належить до інформації

з обмеженим доступом, така інформація подається до органу охорони культурної спадщини, що її затверджує, у вигляді окремого електронного документа, формат якого визначається Кабінетом Міністрів України, який підписують кваліфікованими електронними підписами відповідальні особи, які розробили документацію.

40. Для засвідчення відповідності електронних копій електронного та паперового (фотокопія) документів оригіналу НПД розробник застосовує кваліфіковану електронну печатку відповідно до порядку використання електронних довірчих послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів.

41. Розроблена та підписана відповідно до вимог цього Порядку НПД з визначення меж історичного ареалу, НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу передаються розробником замовнику на паперових носіях у двох примірниках та у формі електронного документа, формат якого визначено постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1476 «Про визначення формату електронного документа науково-проектної документації у сфері охорони культурної спадщини».

42. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику в сфері охорони культурної спадщини затверджує або надає свої зауваження та рекомендації до проекту НПД з визначення меж історичного ареалу не пізніше ніж через 30 днів після її отримання, та не пізніше ніж через 60 днів - до проекту НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу.

43. Після отримання зауважень розробник має відкоригувати проект НПД з визначення меж історичного ареалу, проект НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу.

44. Після повторного отримання відкоригованого проекту НПД центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини, він розглядає, та приймає обґрунтоване рішення про затвердження (або відхилення) проекту НПД з визначення меж історичного ареалу, проекту НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу.

45. Рішення про затвердження НПД з визначення меж історичного ареалу, НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу має містити: назву об'єкта дослідження; місцезнаходження (місце розташування); опис меж історичного ареалу (якщо НПД їх визначає); опис обмежень у використанні земель.

46. Затверджена центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини НПД з визначення меж історичного ареалу, НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу є підставою для прийняття замовником виконаних робіт з розробки відповідної НПД.

47. Протягом 10 робочих днів з дня затвердження НПД з визначення меж історичного ареалу, НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини має забезпечити подання заяви про внесення встановлених відповідно до ч. 5 ст. 32 Закону України «Про охорону культурної спадщини» обмежень у використанні земель до Державного земельного кадастру та містобудівного кадастру.

48. Затверджена НПД з визначення меж історичного ареалу, НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу оприлюднюється у мережі Інтернет на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини – в базі інформаційно-комунікаційної системи обліку нерухомих об'єктів культурної спадщини України «Державний реєстр нерухомих пам'яток України».

49. Інформація про затверджені межі, режими використання історичних ареалів надається у формі витягу ДЗК або містобудівного кадастру.

50. Доступ до матеріалів НПД з визначення меж історичного ареалу, НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу забезпечується відповідно до вимог Закону України "Про доступ до публічної інформації" шляхом надання їх за запитом на інформацію, оприлюднення, у тому числі у формі відкритих даних.

Розділ VI Порядок внесення змін до науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж історичного ареалу, з визначення меж і режимів використання історичного ареалу

51. Зміни до затвердженої НПД вносяться у разі:

- а) приведення у відповідність до вимог чинного законодавства затвердженої у встановленому порядку НПД з визначення меж історичного ареалу, НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу в частині формату зберігання та оброблення даних;
- б) внесення об'єктів культурної спадщини населеного пункту до Державного реєстру нерухомих пам'яток України;
- в) в інших випадках, передбачених законодавством.

Внесення змін до НПД з визначення меж історичного ареалу, НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу здійснюється згідно цього порядку та чинного законодавства.

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою

Кабінету Міністрів України

від _____ № _____

ПЕРЕЛІК**постанов Кабінету Міністрів України, що втратили чинність**

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 318 «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць» (Офіційний вісник України, 2002 р., № 12, ст. 587).

2. Пункт 5 Зміни, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2011 року № 1293 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» (Офіційний вісник України, 2011 р., № 97, ст. 3553).

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 92 «Провнесення змін до Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць» (Офіційний вісник України, 2018 р., № 20, ст. 654).

